

PROSVETNI DELAVEC

GLASILO ZDRUŽENJ PROSVETNIH DELAVCEV SLOVENIJE

Štev. 11

Ljubljana, 5. junija 1953.

Leto IV.

PREDLOG IN GOVOR RODOLJUBA ČOLAKOVIČA

na XXVI. zasedanju Ljudske skupščine in Zveznega sveta ter ustanovitve komisije za reformo splošno-izobraževalnih šol

Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Vsak dan se pojavljajo v našem dnevnem tisku razna vprašanja našega šolstva, pojavljajo se vprašanja naših učnih načrtov in to od raznih ljudi. Tu se javljajo s svojimi dopisi delavci, obrtniki, častniki. To je vsekakor zdrav in pozitiven pojav, ki kaže, da se za vprašanja našega šolstva zanimajo ne samo prosvetni delavci, marveč široka javnost. Z druge strani pa je to dokaz, da so nekatera vprašanja našega šolstva že zrela za temeljito reševanje in da je potrebno izvesti reformo našega splošno-izobraževalnega šolstva. Mislim, da se bo tega dela treba čimprej lotiti, če hočemo, da bo šel razvoj našega šolstva skladno z našim celotnim družbenim razvojem.

Resolucija III. plenuma CK KPJ je postavila samo splošno osnovo našega šolstva, določila je le splošne smernice učno-vzgojnim ciljem, za katerimi je treba težiti v naših šolah. Gotovo je takrat — ob koncu 1949. l. — pomenilo to krepak korak naprej v razvoju našega šolstva, ker se je z njo — in to je tisto, kar je osnovno v Resoluciji — odločno ustavilo proti birokratskim metodam upravljanja naših šol z ene strani, z druge strani pa je bila poudarjena važnost aktivne vloge prosvetnih delavcev v reševanju vprašanj našega šolstva.

Toda danes nam to ne zadošča. Treba bo iti dalje, in to odločno dalje. Danes bi bilo treba najti konkretne organizacijske oblike, s katerimi bi najlažje mogli doseči postavljene učno-vzgojne smote. Dalje je treba izdelati za daljšo dobo konkretne predmetnike in učne načrte splošno-izobraževalnih šol. Treba bi bilo, mislim, najti in utrditi tiste oblike samoupravljanja v šolstvu, ki bi na eni strani odstranile še na žalost znatne ostanke birokracije v upravljanju šol, a z druge strani zagotovile čim širše sodelovanje ljudstva, zlasti staršev v upravljanju šol.

To je ogromno delo že po svojem obsegu, a še vse večje po svojem družbenem značaju. Izvedli ga bomo le, če usmerimo v to pedagoške in prosvetne delavce in vse državljane, ki se za ta vprašanja zanimajo. Če v uvodu sem omenil, kako izpričuje tisk vedno globlje zanimanje naše javnosti za reševanje teh vprašanj. S takim navajanjem naše javnosti k proučevanju teh vprašanj, ki bi dalo solidno oceno naših izkušenj, bi mogli dobiti rezultate, ki bi bili čvrsta osnova za konkretne predloge tej Skupščini in drugim našim organom.

Zaradi važnosti te naloge predlagam v imenu Zveznega izvršnega sveta skupščini, da določi komisijo, ki bi se imenovala »Komisija za reformo splošno-izobraževalnega šolstva« in ki bi organizirala in izvedla diskusijo o sledečih vprašanjih:

Prvič, da prouči sistem naših splošno-izobraževalnih šol, njih ustroj, predmetnike in učne načrte.

O tem bi rekel samo dve ali tri besede. Dobro veste, tovariši ljudski poslanci, da je pri nas uvedeno osemletno obvezno šolanje. To pri nas izvajamo v nekem določenem tipu osemletke, ki je po svojem predmetniku in učnem načrtu enaka nižji gimnaziji. Vprašanje, na katero pa danes ne moremo odgovoriti, na katero pa bo morala dati odgovor anketa, ki bo izvedena v vsej državi, je, ali je za potrebe naše družbe najbolje, da se samo na ta način izvaja naše osemletno obvezno šolanje. Tov. Džilas je na omenjenem plenumu CK govoril tudi o naših nadaljevalnih šolah, o petem in šestem razredu osnovne šole, kjer bi bili predmetniki in učni načrti prilagojeni potrebam kraja, kjer se nahajajo. V tem pogledu smo zelo malo storili. Najlažje je bilo izvesti osemletno obvezno šolanje po predmetniku in učnem načrtu nižje gimnazije. To je bila linija manjšega odpora. To vprašanje je treba proučiti, da bi dobili odgovor, ki bi izboljšal naše šolstvo in ki bi osemletnemu obveznemu šolanju dal tisto vsebino in družbeni značaj, kakršnega zasluži.

Prav tako tudi bi rekel o učnih načrtih in predmetnikih, a o teh se v našem tisku največ razpravljalo, da ne smejo biti improvizirani. Mislim, da bi bilo treba k temu vprašanju pristopiti z bolj trdne osnove. Mi smo v našem šolstvu, posebno kar se tiče predmetnikov in načrtov, dosti improvizirali, uvajali nove

predmete, menjavali predmetnike vsako leto. Zato bi bilo treba, da bi strokovnjaki in vsi, ki se za ta vprašanja zanimajo, vse to temeljito proučili na podlagi naših izkušenj, da bi se seznanili z izkušnjami drugih in da bi potem za daljšo dobo utrdili predmetnike in učne načrte splošno-izobraževalnih šol.

Druge vprašanje, za katero bi se bilo treba zanimati, je vprašanje materialnih osnov naših splošno-izobraževalnih šol.

Materialna osnova naših splošno-izobraževalnih šol je slaba. Ne gre le za vprašanje zgradb, marveč tudi šolske opreme, kabinetov, laboratorijev, šolskih delavnic. Mnogo pisemo o politehnizaciji pouka, t. j. o možnosti, da se otroci že od začetka spoznajo s stvarmi ne samo verbalno, marveč da se pri pouku uporabljajo tudi s praktičnim izkustvom. Medtem pa mnoge naše šole nimajo niti najosnovnejših sredstev. Razumljivo je, da se to odraža na kakovosti pouka in na znanju šolske mladine.

Tretje vprašanje je vprašanje materialnega in družbenega položaja učiteljev osnovnih šol in predmetnih učiteljev ter profesorjev splošno-izobraževalnih šol.

Četrto vprašanje je vprašanje samoupravljanja v prosveti in to samoupravljanja glede strukture in delovanja prosvetnih organov in potem tudi glede ustvarjanja posebnih organov šole, na prvem mestu ravnateljskih svetov in podobno.

Tovariši, mestni in okrajni sveti za prosveto so pomenili znaten korak naprej v pogledu demokratizacije našega šolstva. Brez dvoma pa moramo sedaj, posebno šol, po spremembah, ki so bile izvršene s sprejetjem ustavnega zakona, iti dalje. Tudi na tem področju se moramo boriti proti ostanek birokratizma. Mnogi naši sveti niso organi samoupravljanja državljanov v okviru prosvete, marveč so še vedno ostanek prejšnjega poverjeniškega sistema. En človek bodisi, da je uslužbenec ali član sveta, drži vse v svojih rokah, a samoupravljanje

se pretvarja v prazno frazo. To je eno od vprašanj, o katerem se mnjenja razhajajo. Ali ob vprašanju ustroja in delovanja svetov za prosveto gre vzporedno tudi vprašanje pravic samih šol. Na tretjem plenumu je bilo izčrpano o tem govorjeno, vendar šoli še nismo priborili njenih pravic; čeprav je v tem pogledu storjen korak naprej, je treba iti še dalje. Dognati bi treba, kakšne organe bo treba ustanoviti pri šoli. Prvo vprašanje se nanaša na pravice in dolžnosti šole, a drugo na organe državljanov pri šoli, organe, ki bi zagotovili sodelovanje državljanov pri upravljanju šole, na prvem mestu seveda sodelovanje staršev.

To so vprašanja, o katerih bi bilo treba komisiji organizirati diskusijo po vsej naši državi. Komisija bi, razume se, delala samostojno, ustanovila bi podkomisije v republikah in ostale potrebne organe. Stroški za delo komisije, a to delo bi lahko trajalo tudi celo leto, bi šli na breme proračuna Ljudske skupščine.

Tovariši in tovarišice, to so razlogi, ki so vodili Zvezni izvršni svet, da predlaga Ljudski skupščini, naj čimprej imenuje to komisijo. Tudi jaz vas prosim, da sprejmete moj predlog in imenujete komisijo še pri današnjem zasedanju.

Skupščina je predlog osvojila in izdala naslednjo

RESOLUCIJO o ustanovitvi in nalogah Komisije za reformo splošno-izobraževalnih šol

Že dalj časa se razpravlja v naši javnosti o stanju in načinu pouka in o upravljanju v naših splošno-izobraževalnih šolah. Vse kaže, da je potrebna globlja reforma teh šol. Da bi se vsi problemj vsestransko in natančno proučili, da bi se učni sistem v splošno-izobraževalnih šolah vskladil z učnimi in vzgojnimi cilji naše socialistične družbe in da bi se ustrila najprikladnejša oblika družbenega upravljanja vseh šol, odloča Ljudska skupščina naslednje:

Izvajanje sklepov drugega plenuma CENTRALNIH ODBOROV ZDRUŽENJA UČITELJEV IN ZDRUŽENJA PROFESORJEV IN PREDMETNIH UČITELJEV

Ko so obdelovali sklepe Drugega plenuma Centralnih odborov Zdrženja učiteljev in Zdrženja profesorjev in predmetnih učiteljev, so sekretariat Centralnih odborov večkrat razpravljali o izvajanju teh sklepov, izdelali so obrazložitve in predloge, ki so jih skupno z resolucijami Drugega plenuma dostavili izvršnemu svetu FLR Jugoslavije. S temi obrazložitvami in predlogi se je v celoti solidariziral tudi sekretariat Centralnega odbora Zdrženja učiteljev in profesorjev strokovnih šol. Danes objavljamo »Pismo o družbenem upravljanju«, prihodnjič pa bomo objavili še »Pismo o materialnem položaju prosvetnih delavcev«.

Pismo o družbenem upravljanju Izvršnemu svetu FLR Jugoslavije, Beograd

V republiških ustavnih zakonih so vloga in naloge sekretarja sveta postavljene tako, da dobiva naloge po dveh linijah, s strani sveta in s strani republiškega izvršnega sveta; iz te dvojnosti dobljenih nalog in pristojnosti izvira tudi njegova dvojna odgovornost: za naloge, ki jih dobi od sveta, odgovarja svetu, za posebej dobljene naloge od izvršnega sveta pa odgovarja izvršnemu svetu, medtem ko je svet kot celota odgovoren za svoje delo republiškem izvršnemu svetu.

V praksi je isto s sekretarji okrajnih in mestnih svetov za prosveto in kulturo. V njih so sekretarji sveta hkrati tudi načelniki sekretariata za prosveto in kulturo pri ljudskem odboru, za svoje delo pa so odgovorni ljudskemu odboru. Mislimo, da je odveč, ako imamo poleg sveta še sekretariat za prosveto in kulturo pri ljudskem odboru. Takšen, kot je danes, svet ne predstavlja organske celote.

Po našem mnenju naj bi bil svet kolegialno telo, ki upravlja šolstvo, prosveto in kulturo na teritoriju ljudskega odbora, ozir. ljudske republike, prevzel naj bi nase vse kompetence, ki jih je doslej imel sekretariat za prosveto in kulturo pri ljudskem odboru ter naj bi za izvrševanje svojih nalog imel svoj aparat. Sekretar sveta naj bi bil po stopnji najvišji uslužbenec sveta ter naj bi izvrševal njegove odločbe.

Svet bo, po našem mnenju, kot organ družbenega upravljanja lahko bolje in uspešneje reševal vsa vprašanja s področja šolstva, prosvete in kulture kot pa en sam človek, sekretar sveta. Vendar pa naj ima ljudski odbor oz. republiški izvršni svet pravico kontrole nad odločbami sveta, ki jih v primeru nezako-

1. Ustanovi se Komisija za reformo splošno-izobraževalnega šolstva, s temi nalogami:

a) sistematično in vsestransko proučiti ob aktivnem sodelovanju prosvetnih delavcev in javnosti stanje v splošno-izobraževalnih šolah ter predloge in mišljenja za reformo teh šol;

b) predložiti nov učni sistem za te šole in najboljše oblike njih upravljanja;

c) proučiti in dati predloge za reševanje tudi drugih vprašanj v zvezi z reformo šolstva, posebno še vprašanja materialne osnove in sistema finansiranja šol, materialnega in družbenega položaja učitelja, predmetnega učitelja in profesorja, položaja teh šol v celotnem prosvetnem sistemu republike ipd.

2. Komisija bo določila način svojega dela, prizadevajoč se še posebej, da bodo vsa vprašanja v zvezi z reformo teh šol temeljito in kompetentno proučena. V ta namen bo Komisija ustanovila v republikah podkomisije ali druge potrebne organe.

3. Materialni izdatki Komisije gredo v breme proračuna dohodkov in izdatkov Ljudske skupščine FLRJ.

4. Komisija sme zahtevati podatke in poročila od državnih organov in ustanov, ki so dolžni zahtevane podatke in poročila Komisiji priskrbeti.

5. Po končanem delu bo Komisija poročala Ljudski skupščini.

6. Za predsednika in člane Komisije za reformo splošno-izobraževalnega šolstva so imenovani:

Predsednik: dr. Miloš Zanko, ljudski poslanec. Člani: 1. Mitrović, ljudski poslanec; 2. Lidić, Sentjurc, ljudski poslanec; 3. Radovan, Papić, ljudski poslanec; 4. Puniša Perović, ljudski poslanec; 5. Lazar Mojsov, ljudski poslanec; 6. dr. Borislav Blagojević, predsednik Zdrženja univerzitetnih profesorjev; 7. Milivoj Urošević, predsednik Zdrženja prof. in predmetnih učiteljev srednjih šol; 8. Milisav Mijušković, predsednik Zdrženja učiteljev; 9. Josip Gros, predsednik Zdrženja učiteljev strok. šol; 10. dr. Radovan Teodosić, predsednik Pedagoškega društva LR Srbije; 11. Gligor Vujović, učitelj osnovne šole »Branko Radičević«, Beograd; 12. Zivorad Dukić, predmetni učitelj osemletke »Jovan Cvijić«, Beograd; 13. Milica Smiljanec, ravnateljica II. ženske gimn. v Beogradu; 14. Aleksander Vučić, tajnik Zdrženja književnikov Jugoslavije; 15. Stevan Filipović, ki je istočasno tudi tajnik Komisije.

Poštšina plačana v gotovini

v svetu svojim organizacijam, se orientirajo po družbenih faktorjih upravljanja in je njihova odgovornost širšega značaja.

Zaradi vsega tega smo mnenja, da bi moralo biti največ članov sveta delegiranih s strani družbenih organizacij in ustanov, ne zaradi zagotovitve neke večine v svetu, temveč zaradi izgrajevanja metodologije, izvajanja družbenih metod v upravljanju prosvete in kulture.

Vendar pa je v republiških ustavnih zakonih neka določba, po kateri lahko ljudski odbori oz. izvršni sveti tudi delegirane člane sveta — predstavnike družbenih organizacij — odpokličejo in pozevejo njihove organizacije, da pošljejo v svet nove zastopnike. Takšna klavzula je po našem prepričanju nepotrebna in nepravilna in menimo, da morejo delegirane člane sveta odpoklicati samo njihove organizacije.

Kar se tiče družbenih organizacij, ki delegirajo svoje predstavnike v svete, mislimo, da bi jih določali ljudski odbori ozir. izvršni sveti, ki pri tem upoštevajo zahteve in želje le-teh.

Mnenja smo, da je treba reševanje kadrovskih vprašanj prenesti v pristojnost svetov, ker bodo ta vprašanja oni, kot družbeni organi upravljanja, reševali najbolj. Danes je v reševanju teh vprašanj dvojnost: v svetih je personalna služba, ki pa je popolnoma odvisna od personalne službe ljudskih odborov ter ne more reševati niti enega vprašanja s tega področja samostojno. Menimo, da je treba tudi to dvojnost odpraviti in prepustiti svetom, da rešujejo tudi ta vprašanja v skladu s svojimi potrebami in v duhu zakonskih predpisov.

Dalje smo mnenja, da družbenega upravljanja ni in ne more biti brez materialne baze, kajti če organ družbenega upravljanja v šoli ali ustanovi ne razpolaga samostojno z materialnimi sredstvi za svoje vzdrževanje, družbenega upravljanja sploh ni. Zaradi tega mislimo, da je treba vsa materialna, finančna in druga sredstva, ki so predvidena za vzdrževanje šol in drugih kulturno-prosvetnih ustanov ter za nagrajevanje prosvetnih delavcev, predati v upravljanje svetom oz. organom družbenega upravljanja na šoli ali ustanovi, ki lahko s temi sredstvi v svoji pristojnosti razpolagajo samostojno.

Pri določanju materialnih sredstev za potrebe prosvete in kulture imajo ljudski odbori oz. izvršni sveti možnost, da vplivajo na politiko razporejanja in trošenja teh sredstev kakor tudi pravico kontrole.

Nekateri ljudski odbori, ki se izmikajo temu, da bi organizirali svete po principu družbenega upravljanja, kakor je to predvideno v Ustavnem zakonu, se sklicujejo na odredbe Zakona o ljudskih odborih, čeprav so odredbe tega zakona, v kolikor niso v soglasju z Ustavnim zakonom ukinjene, in bi bilo treba po našem mnenju čim prej izpremeniti Zakon o ljudskih odborih kakor tudi Zakon o državnih uslužbenecih, katerega mnoge odredbe so že zastarele, in ju vskladiti z odredbami Ustavnega zakona.

Ker ti problemi motijo družbeno upravljanje na področju prosvete in kulture, jih zaradi tega tudi iznašamo pred Izvršni svet FLRJ. »

★

ZAMENJAVA Z DRUŠTVOM SOCIALISTIČNIH UČITELJEV KOROŠKE

Republiški odbori Zdrženja so se dogovorili z društvom socialističnih učiteljev Koroške za zamenjavo v letošnjih počitnicah. Člani na Koroškem bodo nudili prosvetnim delavcem iz Slovenije 14-dnevno bivanje ob Millstättskem jezeru ali kje drugje. Naši člani bodo sprejeli Korošce v Sloveniji oziroma jim plačali letovanje na Jadranskem morju (zamenjava kot z Anglijo).

Prijave za zamenjavo sprejemajo republiški odbori do 15. VI.

Reflektanti naj javijo, za koliko dni so pripravljeni plačati prispevek (dnevne stroške je treba računati z 800 din).

Naši člani morejo v času bivanja v Avstriji obiskati tudi kake jezikovne tečaje ali potovati.

★

UNESCO PIREJA SEMINAR ZA UČILA

Jugoslovanska nacionalna komisija za UNESCO nas je obvestila, da bo v septembru in oktobru na Siciliji štiritedenski seminar, na katerem bodo udeleženci izmenjali doseganje izkušnje z učili, ki so namenjena osnovnemu pouku.

III. KONGRES SINDIKATOV SLOVENIJE IN PROSVETNI DELAVCI

V obdobju med obema kongresoma je sindikalna organizacija prosvetnih delavcev doživljala precejšnje spremembe. Iz sistema enotne organizacije smo prešli na sistem petih ločenih združenj s samostojnimi društvi. S tem so se pa tudi občutno zrahljale vezi, ki nas vežejo na krajevne in mestne sindikalne svete pa tudi na republiški sindikalni svet. To zrahljanost smo prosvetni delavci začutili tudi ob obeh uvodnih referatih kongresa. V referatu tov. predsednika Janka Rudolfa smo se znašli kar mimogrede med tistimi, ki imajo težnjo po »cehovskem« ograževanju, v referatu tov. Romana Albrehta pa je bilo celo izrecno rečeno, da je »cehovsko ozkogrudna miselnost škodljiva priti na dan tudi ob razpravi o vzgojnih metodah v naših šolah, ko so nekateri prosvetni delavci skušali zagovarjati stališče, da naj o šolskih stvareh odločajo zgolj prosvetni delavci sami«. (S čimer je seveda povezano določeno podcenjevanje tvorine miselne sile delavskega razreda!) Ob intimnejšem kontaktu naših društvenih vodstev s sindikalnimi vodstvi bi taka nazaranja vsekakor ne mogla najti ugodnih tal, saj govore vsa dejstva drugače. Tov. S. Melihar je v imenu navzočih delegatov-prosvetnih delavcev reagiral na ta očitek z naslednjimi besedami: »Vprašujemo se, od kod tako mnenje, ko govore zapiski naših sej, občnih zborov, pismov in kongresov ter vse izjave odgovornih družbenih funkcionarjev drugače. Vzroka zanj morata biti samo dva: prvi je v zvezi s psihološko reakcijo na nedavno časopisno »senzajco« v zadevi nekaterih dogodkov v Boštjanju, na katero prosvetni delavci v istem časopisu niso mogli reagirati, drugi pa nastopa kot posledica napačnega vrednotenja našega prizadevanja za samoupravljanje v šolstvu, prizadevanja, ki ga je sankcioniral ustavni zakon. Jasno je, da tako revolucionarno načelo ne bo v nekaj dneh zlozmo ustaljene prakse in da bo potrebno še dolgotrajno delo, preden bodo vsi ukrepi prečeti z duhom tega načela. Samoupravljanje je možno le tedaj, če bodo organi prosvetne službe sestavljeni od demokratično izvoljenih predstavnikov vseh tistih organizacij in družbenih slojev, ki so neposredno zainteresirani na delu prosvetnih ustanov. Najmočnejše so na njih delu seveda zainteresirani šolski delavci sami, saj je to zanje življenjski interes. Zato je tudi nedavni skupni plemenit učiteljev in srednješolskih profesorjev sprejel načelo, da naj bodo republiški, mestni in okrajni Sveti za prosveto in kulturo, katerim je po ustavnem zakonu poverjeno upravljanje s šolstvom, kolegialna telesa, v katera delegirajo večina članov naše sindikalne oziroma društvene organizacije. (To načelo je republika Hrvaška že osvojila). Jasno pa je, da bodo v ta kolegialna telesa morale delegirati svoje člane tudi nekatere druge družbene organizacije in prosvetni delavci bi bili zadnji, ki bi se hoteli od teh oddaljiti. Šol je že materialna usoda naših sej v novem sistemu povsem odvisna od razumevanja delovnih kolektivov za šolska vprašanja. Nikoli ni še noben odgovoren prosvetni delavec izjavil, da družba ne bi imela pravice kritično posegati v delo šole in delo učiteljev.«

No, po tretjem kongresu, upamo, te zrahljanosti ne bo več čutili. Z odgovorom tovariša predsednika

Janka Rudolfa kakor tudi z vso diskusijo na kongresu, v kolikor se je ta dotikala neposredno dela šolskih delavcev, so bili zgoraj omenjeni očitki, lahko bi rekli, izločeni iz razprave, tako da smo s potekom kongresa tudi po tej strani lahko zadovoljni. Zadovoljni pa smo še bolj zaradi resnične demokratičnosti, ki je obvladala ves kongres in

3. seja sveta za prosveto in kulturo LRS

Dne 26. maja je bila 3. seja Sveta za prosveto in kulturo LRS z naslednjim dnevnim redom:

1. razprava o možnostih povezave SPK LRS z Izvršnim svetom Ljudske skupščine LRS ter o povezavi, sestavi in kompetencah SPK OLO v odnosu do OLO,
2. poročilo in razprava o načelnih smernicah za delo na področju kulturnih zvez z inozemstvom,
3. odobravanje učbenikov — načelna razprava ob konkretnih primerih,
4. poročilo komisije za strokovno šolstvo,
5. sestava komisije za telesno vzgojo in razprava o njenem predlogu za visoko šolo,
6. poročilo o osnutku zakona o ljudskih knjižnicah,
7. razno.

Pri prvi točki je kot poročevalec nastopil prof. Ludvik Gabrovšek. Zastopal je teze, ki so bile sprejete kot mnenje vseh petih Združenj prosvetnih delavcev Slovenije na skupni seji njih koordinacijskega odbora 12. V. 1953. V tezah se predlaga tesnejša povezava med SPK LRS in Izvršnim svetom, tako v vsebinskem, kakor tudi v personalnem pogledu, da bi se pospešila pot od sklepov in predlogov SPK LRS do njih realizacije. Po daljši razpravi je SPK LRS osvojil mnenje, da sedanji način organizacije dela Sveta, določbe ustavnega zakona in določbe zakona o izvršitvi ustavnega zakona, kakor tudi sedanja personalna sestava Sveta, dajejo dovolj možnosti za uveljavljanje prave družbene vloge Sveta, da se njegovi sklepi realizirajo in da njegove predloge pretresa Izvršni svet. Sej Sveta se običajno udeležuje predsednik odbora za prosveto in kulturo pri Izvršnem svetu, član Izvršnega sveta tov. Zihel. Predsednik SPK LRS in sekretar pa sta vabljeni na seje imenovanega odbora, ki je pomožni organ Izvršnega sveta za vprašanja prosvete in kulture. Gledati pa bo treba, da bodo ti kontakti, še ožji in razširjeni na člane Sveta in ostale člane Odbora za prosveto in kulturo pri Izvršnem svetu, prav tako pa, da bo o vseh važnih vprašanjih iz področja šolskega, znanstvenega in kulturnega življenja informirana vsa naša javnost, da se bo o tem razpravljalo tudi v ljudski skupščini, zlasti še, ker je med člani SPK LRS tudi nekaj ljudskih poslancev. Ne more torej iti za neke točno, birokratsko postavljene obveznosti, ki bi pomenile povratek na preživeli administrativni način upravljanja, temveč za res demokratično reševanje tozadevnih problemov. Tov. prof. Gabrovšek se je v imenu Združenj prosvetnih delavcev s tem stališčem strinjal z željo, da bi se res vsi člani Sveta zavzeli za njegovo uresničevanje v nakazanem smislu.

V nadaljnji razpravi je Svet v glavnem osvojil vse predloge Združenj prosvetnih delavcev glede sestave in kompetenc Svetov za pro-

sveto bogastva misli, ki so jih nametali posamezni delegati. Žal nam je, da ne moremo zaradi prostora tudi po našem tisku seznaniti članstvo z vso problematiko, h kateri so diskusanti pristopali, opozoriti pa želimo na tem mestu vsaj na obsežno gradivo, ki je na razpolago v 22. števil. Delavske enotnosti (z dne 29. maja 1953).

Kongres je bil za vse delegate doživljati, ki bo v marsičem pripomoglo k poživljenju sindikalnega dela.

sveto in kulturo pri OLO in MLO. Posebna komisija pod vodstvom prof. Gabrovškega bo izvršila dokončno formulacijo stališča Sveta o tem vprašanju.

V smislu te razprave naj bi SPK pri OLO dobil garancijo, da se o njih problematiki resnično razpravljajo na zasedanjih OLO. Poleg izvajanja proračuna naj bi skrbeli tudi za zbiranje izvenproračunskih sredstev za potrebe prosvete in kulture in naj bi ta sredstva tudi sami upravljali. Glede premostitve iz okraja v okraj naj bi bilo mero dajno le soglasje drugega okraja, ne pa tudi odobrenje SPK LRS. V načelu se je odobrila možnost samoupravljanja, ali bolje družbenega upravljanja posameznih šol združena z volilnostjo direktorjev oz. upraviteljev in povečanjem vloge profesorjskih, oz. učiteljskih zborov ter šolskih odborov, kakor bi bilo boljše imenovati sedanje šolske svete. O teh stvareh pa je treba še temeljito razpravljati, tako med prosvetnimi delavci, kakor tudi v javnosti.

Glede sestave Svetov za prosveto in kulturo OLO je bilo osvojeno mnenje, da naj se upoštevajo predvsem določila, ki jih vsebuje ustavni zakon glede sestave republiških Svetov. V tem smislu bi bilo treba delno spremeniti čl. 131, 133 in 135 Zakona o okrajnih ljudskih odborih tako, da bi bila eksplicitno omenjena vloga organizacij prosvetnih delavcev in drugih družbenih organizacij, ki se bavijo s problemi vzgoje, prosvete in kulture, pri deligiranju svojih članov v SPK OLO. Dosedanja praksa je namreč pokazala, da so SPK OLO dostikrat sestavljeni brez posvetovanja z organizacijami prosvetnih delavcev in drugimi vzgojnimi, prosvetnimi in kulturnimi društvi. V vsakem SPK OLO pa bi moral biti zastopan vsaj po en zastopnik Društva profesorjev in Društva učiteljev, v okrajih kjer se nahajajo v večjem številu tudi šole drugih vrst, pa tudi zastopniki ostalih društev. V kolikor v kakem razvitejšem okraju ne bi mogli dobiti zaradi omejenega števila članov Sveta (9 članov), v Svetu mesta zastopniki vseh v poštev prihajajočih društev in organizacij, naj se število članov Sveta poveča, kakor je to storilo mesto Zagreb. Da bi v bodoče prišla čimbolj do izraza demokratičnost, naj se postopoma opušča postavljanje članov v SPK tudi tam, kjer jih zakon predvideva in naj se postopoma zamenjuje s prakso delegiranja članov po društvenih organizacijah.

Poročilo o kulturnih zvezah z inozemstvom je podala šef odseka za zveze z inozemstvom pri SPK LRS tov. Golobova. V poročilu je bilo poudarjeno, da je premalo teh zvez zlasti za študijsko področje. Svet je nato izvolil kot svojega zastopnika pri komisiji za povezavo z inozemstvom FLRJ tov. podsekretarja Leva Modica. Določil je tudi institucije, ki bodo določile svoje zastop-

nike v zadevno republiško komisijo. Združenja prosvetnih delavcev bo v njej zastopal tov. Ravbar.

Glede odobravanja učbenikov je bilo sklenjeno, da bo treba v bodoče za nove učbenike poskrbeti z razpisovanjem. Razpis bo obenem določil tudi normo glede obsega učbenika, ker so sedanji učbeniki večinoma prenatrpani s snovjo. Razpis bo vseboval tudi nagrade za tiste rokopiše učbenikov, ki ne bodo odkupljeni. Tako bodo piscem vsaj delno povrnjeni materialni stroški in poplačani njihov trud. Predvideva bo tudi možnost, da razpis ne bo dal ugodnega rezultata. V tem primeru se bo sestava učbenikov poverila za to najbolj poklicanim strokovnjakom, ali se bo poskrbelo za izboljšanje obstoječih učbenikov, ali pa za prevod obstoječih učbenikov v sosednjih republikah. Recenzija rokopisov bo poverjena strokovnjakom, ki so po svojem uradnem položaju vsaj za stopnjo višji, kakor pisec. Poleg vidnih strokovnjakov, ki jih bo pridobil aparat Sveta, bodo določala strokovne recenzente tudi strokovna društva iz svojih vrst. Rokopis bosta nato pregledala še po en metodik in po en jezikoslovec-stilist. Na podlagi poročila o izvršenih recenzijah bo nato o odobritvi učbenikov sklepal SPK LRS.

Pri tej točki dnevnega reda je Svet že sklepal o nekaterih rokopisih, katere pa je moral večinoma dati v ponovno recenzijo, ali pa na podlagi recenzij v popravilo avtorjem. Odobritev za tisk je dobil le rokopis tov. prof. Bunca: Slovenska jezikovna vadnica 2. del.

V zvezi z naslednjo točko dnevnega reda je poročal predsednik komisije za strokovno šolstvo tov. ing. Hacin Fridolin, direktor TSS. Poleg njega sestavljajo komisijo še Sbrizaj Danilo, predsednik Združenja učiteljev in profesorjev strokovnih šol, tov. Ivan Bertonec, šef kabineta pri odboru za prosveto in kulturo Izvršnega sveta, tov. Sturm Tone, član predsedstva republiškega sveta sindikatov, tov. Stančič I. namestnik republiške trgovinske zbornice, tov. Dobnikar N., direktor Železniške industrijske šole v Ljubljani in tov. Repič Ivanka, področni inšpektor za vaje šole. Komisija ima tudi podkomisijo za vaješka vprašanja, ki jo vodi tov. Repičeva.

Na podlagi poročila je Svet najprej sklenil, da na željo učencev in staršev, letošnji 3. razred srednje veteranske šole, lahko nadaljuje in zaključijo šolo kot 4. r. v šol. letu 1953/54. Šola je namreč v likvidaciji in so to njeni zadnji učenci, okrog 30 po številu. Predvideno je bilo, da se šola že konec letošnjega šol. leta dokončno ukine in se imenovane učence vključi na srednjo kmetijsko šolo, češ da ni perspektive za njih zaposlitev. Svet je bil mnenja, da je edino demokratično tem učenecem zagotoviti dokončanje študija, zlasti še, ker je bila ob priliki vpisa v šolo velika propaganda. Ker so nekateri izrazili željo, da bi nadaljevali študije na ustrežajoči visoki šoli, se jim bo nudila možnost, da neobvezno obiskujejo tudi predmete, ki pridejo v poštev za potrebne dopolnilne izpite.

Po temeljiti obravnavi vseh v poštev prihajajočih argumentov, je bilo sklenjeno, da se tekstilna šola v Mariboru ne ukine in ne priključi tekstilnemu tehnikumu v Kranju, temveč se ji odobri vpis predvidenega števila novih učencev. Obenem se pozdravlja iniciativa združenja tekstilnih podjetij in MLO Kranj za zidavo novega šolskega poslopja za tekstilno šolo v Kranju. Razprava je pokazala, da bo treba še teme-

lito razčistiti mnenja o načinu šolanja izučenih delavcev, visokokvalificiranih delavcev in tehnikov za našo tekstilno industrijo in tudi za ostale industrijske panoge.

Nadalje je bil sprejet sklep, da se v smislu tozadevnih uredb odobri uporaba skladov za prosto razpolaganje, ki jih ustvarjajo šole s praktičnim poukom.

Ob zadnji točki poročila komisije za strokovno šolstvo pa je razprava prešla okvir strokovnih šol. V zvezi s predlogi Združenja učiteljev in profesorjev strokovnih šol o vprašanju honorarjev je prišlo do mnenja, da tega vprašanja ni mogoče rešiti posebej za strokovne šole, ker je enako pereče za vse vrste prosvetnih delavcev. Sklenjeno je bilo, da bo posvečena ena prihodnjih sej obravnavanju materialnega položaja prosvetnih delavcev, za kar naj Združenja prosv. delavcev pripravijo ves potreben material.

Po skoraj 11-urni seji se ni bil izčrpan dnevni red v celoti in je bilo obravnavanje zadnjih točk preloženo. Sklenjeno je bilo, da pride na prihodnjo točko dnevnega reda kot nujno vprašanje predmetnik za višje gimnazije. Od tega vprašanja namreč v dobrih meri zavisi tudi personalna politika naših višjih gimnazij, ki jo je treba v smislu razpisa urediti že v juniju. S.

NEKAJ MISLI O DELU NAŠIH DRUŠTEV

Z reorganizacijo sindikata prosvetnih delavcev v društva so se porazdelile dolžnosti nekdanjih skupnih odborov z namenom, da bi se problemi reševali bolj neposredno in hitreje.

Na področjih, kjer so društva številčno močna, kjer so člani združeni v enotah, ki niso oddaljene druga od druge, je bil namen dosežen. Drugače pa je tam, kjer so člani društva raztreseni po vsem okraju in obstajajo le maloštevilne skupine. V takih prilikah je društveno delo skoraj neopazno. Sestaniki so redki, morda 2-krat na leto, članstvo se ne pozna in si zato tudi medsebojno ne pomaga. V takih primerih tudi odbori društev niso kos nalogam, ki naj bi jih izvršili.

Na okrajih sedaj rešujejo prošnje za premitivne, posamezni člani naj napredujejo, ta ali oni član naj pride pred disciplinsko sodišče, pri reševanju vseh teh vprašanj naj bi aktivno sodelovala tudi društva.

Mreža naših šol se ponekod spreminja, nekatere nižje gimnazije prehajajo v osemletke, drugod je v pretresu obstoj internata, proračuni šol so neprimerni itd. Vseposod bi moralo društvo po svojem obsegu intenzivno reagirati in pomagati. Toda kako?

Predvidevamo, da bodo v kratkem volitve v svete za prosveto in kulturo po intencijah, ki jih je dal plemenit Združenja učiteljev in Združenja profesorjev v Beogradu. Tedaj bo treba temeljito premisliti o sestavi novih odborov in še bolj o delegiranih članih društev, da bo delo slonelo na izkušnjah, na poznavanju najaktualnejše problematike in vprašanj, ki jih je treba reševati v perspektivi.

Vključevanje članstva naših društev v delo komunalne skupnosti more in mora prispevati k pospešenemu reševanju vzgojnih in materialnih vprašanj naše šole.

Nekatera naša društva pa ob sedanjem načinu in vsebini dela ne bodo mogla takih in podobnih funkcij opraviti, zato so nujne spremembe v odborih in v teritorialni pripadnosti povsod, kjer društvo ni moglo delovati v nakazani smeri.

UČITELJSKO SREČANJE V DROBOLAH NA KOROŠKEM

Vilko Kolar

Drobole

Bilo je 1. maja, ko sem se kot delegat našega učiteljskega društva podal na pot v Avstrijo, da prisostvujem pedagoškemu srečanju socialističnih učiteljev v Drobolah. Zapustil sem na slavnosti pripravljeno Ljubljano in vso pot tja gori do Jesenic nas je spremljalo prvo-majsko praznično razpoloženje. Kar nas je bilo v kupeju, nas je zanimalo, kakšno je to razpoloženje na drugi strani karavanškega predora. Lokomotiva, ki je prišla po našo kompozicijo iz Podrožja, je bila slavnostno okrašena in železničarji so nosili rdeče nageljčke. To je bil dokaz, da je slavnostno razpoloženje tudi tam. In nismo se motili. Področja sama je bila odeta v zastave in zelenje in povsod si videl veselo nasmejane obraze, ki so proslavljali delavski praznik 1. maj. To je bilo delovno ljudstvo Koroške, ki je letos še svečaneje proslavljalo ta praznik in z njim vred zmago socialistične stranke pri volitvah 22. februarja.

Beljak sam — močno proletarsko mesto Koroške — je bil v veselem prazničnem razpoloženju. Nihče ni delal in mesto je bilo še popoldne pod vtisom veličastne proslave, ki je bila tu.

S tovarišem Piukom, urednikom koroške Lehrerzeitung, sva si ogledala Beljak in ob ½ 5 uri pričakala na postaji še Helmuta Hülsmana, ki je prišel kot delegat nemških učiteljev na to zborovanje.

Na trgu pred postajo v Beljaku, so se začeli zbirati prvi avstrijski tovariši, ki so prišli iz Celovca. Med njimi je bil predsednik socialističnih učiteljev Koroške tov. profesor Volkmar Hasselbach, tajnik Schmidt in še drugi.

Avtobus nas je odpeljal proti Drobolum. Lepa je bila ta pot, novi kraji, povsod praznično razpoloženje. Po skoraj polurni vožnji smo se ustavili v majhni vasi Drobolum, ob idiličnem Baškem jezeru, ob vznožju hriba Tabor, kjer se je rodila znana koroška narodna pesem »Gor čez izaros«.

Na koncu vasi stoji dom »Anton Falle« — to je mladinski dom Kinderfreunde, v katerem letuje vsako leto na stotine otrok, se naučijo svežega zraka in se koplje v toplem Baškem jezeru. Lani je bilo v tem domu preko 100 otrok iz Slovenije, ki so se prav dobro počutili v tej koroški okolici. To je vas Drobolum, v kateri živi lepo število Slovencev.

Otvoritev zborovanja

Na govorniški oder je stopil točno ob 9. uri (podčrtati moram, da je tu točnost res tista čednost, ki odkljuje socialistične učitelje) deželni predsednik socialističnega učiteljskega združenja tov. prof. Volkmar Hasselbach, ki je v svojem uvodnem govoru med drugim dejal, da bi se morali učitelji vseh držav združiti v skupno svetovno učiteljsko orga-

nizacijo, da bi se lahko med seboj spoznali in da bi o skupnih vzgojnih vprašanjih lahko razpravljali in s tem bi postavili skupen cilj, kako vzgajati mlado generacijo za ideale medsebojnega prijateljstva med narodi. Podčrtal je, da predstavljajo koroško šolstvo le majhen mozaik v svetovnem merilu, vendar pa dajejo koroški učitelji svoj doprinos k šolskemu socialističnemu demokratičnemu gibanju.

Nato je pozdravil častne goste, in sicer v prvi vrsti deželnega glavarja Koroške Ferdinanda Wedeniga, (navzoči so mu čestitali k ponovni izvolitvi za deželnega glavarja).

Zelo prisrčno je pozdravil tudi goste iz inozemstva. Sporočil je, da bo na zborovanju deset referatov, med njimi tudi trije referati inozemskih gostov. Burno pozdravljen je stopil na govorniški oder deželni glavar Koroške gospod Wedenig, ki je pozdravil navzoče v imenu socialistične stranke, koroške deželne vlade in v svojem imenu. Po udaril je, da je vesel, da lahko pozdravi zbrane socialistične učitelje Koroške, ki pomagajo graditi državo socialne pravičnosti. »Družbeni red se mora spremeniti, šolanje ne sme biti privilegij nekaterih, ampak morajo biti vsi otroci enako deležni take vzgoje, ki jih bo dovela in vzgojila v plemenite socialno misleče ljudi in zavestne državljane. Pri tem delu leži velika odgovornost in velika naloga samo na socialističnem učitelju, kajti kakršne ljudi bomo vzgojili, takšna bo država.«

Začetek delovnega dela zborovanja

Prvi referat je imel deželni svetnik Pabst, ki je govoril o temi: »Sola in občina«. Predvsem je podčrtal finančno politiko vlade do občin na Koroškem. Med drugim je dejal: »Prej so morale občine vsa sredstva za šolo same priskrbeti, kajti konservativni duh ni dopuščal, da bi narodu postalo »svetlo«. Da ta duh danes še živi, pričča stalno oponašanje, češ da gradimo šolske palače, ki so preveč razkošne. Odgovarjamo jim pa, da bodo socialisti skrbeli za to, da bo poslednja hribovska vas dobila tako »palačo«, pa naj bo občina v črni ali rdeči rokavi.«

Zahteve po novih šolah od strani občin bodo vselej podprte od okrajev in deželne vlade in to po načelu nujnosti. Edino načelo nujnosti bo odločalo in naše načelo bo, kdor zida otrokom palače, razbija duh zaostlosti, ki še danes oklepa naše ljudi.«

Tudi o izboljšanju gmotnega stanja učiteljev je govoril. Ukinjena so bila sicer brezplačna naravna stanovanja, kar je zbudilo med učitelstvom veliko negotovanja, vendar je bila to politična nujnost, če so hoteli socialističnega učitelja osvoboditi odvisnosti od vaških magnatov. To vodilo so imeli socialisti pred oči, kajti prepričati je treba, da bi tako naravno stanovanje bilo vezano s pogoji in bi terjalo od naprednih učiteljev posebnih uslug nasprotnikom.

Veliki uspehi socialistov pri gradnji šol

Podčrtati moram tudi to, kar je prišlo v referatih, posebno pa v privatnih pogovorih, ki sem jih imel z učitelji, do izraza, da so namreč socialisti na Koroškem, v neizprosnih borbi z reakcionarno klerikalno ljudsko stranko ter z ostalimi frakcijami, med katere spadajo tudi koroški informburojevci, na poprišču šolstva in prosvete, napravili zelo mnogo. Da so zgradili nad 70 novih šol in jih opremili z najmodernejšo opremo in učili ter drugimi sredstvi, to v dovoljeni meri izpričuje. Med temi šolami je nekaj takih, o katerih lahko mirno rečemo, da jim ni enakih v Srednji Evropi. Dr. Karel Renner-schule v Celovcu, je menda najmodernejša šola ne samo v Avstriji, ampak v Srednji Evropi sploh. Dajle šola v Sent Vidu na Glini, v Bisitrici ob Dravi in drugod so ponos socialistične koroške deželne vlade. Tudi glede vprašanja, kako rešiti in organizirati manjšinsko šolstvo na Koroškem, ki ga nihče ni resno reševal od podpisa šentžermenske mirovne pogodbe 1920. dalje, so socialisti Koroške napravili že velik korak naprej. Sedanja začasna uredba bo izpopolnjena in bo sprejeta kot zakon, čeprav se temu protivijo nasprotniki sožitja obeh narodov, ki živita na tem ozemlju. S tem bo naša manjšina na Koroškem končno le prišla do svojih kulturnih in narodnostnih pravic in to predvsem po zaslugi socialistov.

Zanimivo je, da sem moral ravno glede manjšinskega šolstva, dajati

Predmetnik za višjo gimnazijo

(Iz poročila, ki ga je dne 3.VI. v imenu komisije za sestavo predmetnika dal Svetu za prosveto in kulturo LRS tov. L. Gabrovšek)

Komisijo je imenoval Svet za prosveto in kulturo LRS na prvi seji dne 10. aprila 1953. Komisija je štela 15 članov, in sicer: 1. dr. ing. Avsec Dušan, redni prof. TVŠ; 2. dr. Damjana Bebler, pomočnik šefa Centr. hig. zavoda; 3. dr. Dominko Franc, izred. prof. prir.-mat. fak.; 4. dr. Gogala Stanko, izred. prof. fil. fak.; 5. dr. Grošelj Milan, redni prof. fil. fak.; 6. Košar Jože, direktor Klasične gim. v Mariboru; 7. Lipužič Boris, zastopnik študentske organizacije; 8. Melihar Stane, inšpektor SPK LRS; 9. Vasilij Melik, docent ekonomske fakultete; 10. Stupanj Bogomir, inšpektor SPK LRS; 11. Strmčnik Franc, zastopnik študentske organizacije; 12. dr. Šef Alojzij, Zavod za telesno vzgojo; 13. dr. Vodopivec Katja, Zavod za statistiko in evidenco LRS; 14. Zgur Adela, lektor fil. fak. ter 15. Gabrovšek Ludvik, prof. VPS kot predsednik komisije.

Komisija se je sestala dvakrat, in sicer 11. V. ter 20. V. 1953. Na prvi seji so bili prisotni vsi člani razen dr. Šefa, ki je bil ta čas v Rimu, na drugi seji pa so manjkali dr. Vodopivec Katja zaradi odhoda v inozemstvo ter dr. Grošelj Milan in Strmčnik Franc. Na željo Društva visokošolskih profesorjev je bil na sejo povabljen tudi univ. prof. dr. Grad Anton.

Na prvi seji so bili člani seznanjeni s problematiko, nakar so se pogovorili o načelih, na katerih naj bi sodelovalo celotno delo komisije. Komisija se je zedinila naj bi ta načela bila naslednja:

1. Višja gimnazija mora imeti karakter splošno-izobraževalne šole v polnem pomenu te besede. Premočen poudarek družbenih ved na eni strani in realnih ved na drugi strani v predmetniku višje gimnazije, bi onemogočili dijakom, da dobe res široko splošno izobrazbo. Zato je treba upoštevati posamezne predloge raznih strokovnih društev le v toliko, v kolikor prispevajo k izboljšanju višje gimnazije kot splošno-izobraževalne šole.

2. Nujno je treba razbremeniti višjo gimnazijo tako glede gradiva kot glede števila tedenskih ur. Maksimalno število tedenskih ur sme biti 32.

3. Nikakor ne kaže vnašati v strukturo višje gimnazije večjih organizacijskih sprememb brez predhodnih preizkusov na posameznih šolah. Poizkušanje ne spada na celotno mrežo šolstva.

4. Pri predlaganju sprememb v organizacijski strukturi gimnazije je treba nujno upoštevati šibko materialno bazo našega šolstva (šolski prostori, zbirke, telovadnice, delavnice itd.). Marsikaj sicer umesten predlog bi kazalo sprejeti, če bi bila materialna baza boljša.

5. Pouk v višjih gimnazijah naj bo kolikor je le mogoče povezan, celoten in ga zato nima smisla razdrobiti v kopo enournih in dvournih predmetov. Tak pouk vodi nujno v površnost in formalistično obravnavanje gradiva.

6. Pri sestavljanju predmetnika višje gimnazije je treba upoštevati, da temelji le-ta na predmetniku nižje gimnazije, na drugi strani pa je zlasti kar se kadrov tiče, povezan s sistemom študija na univerzi.

Pri razpravljanju o predmetniku višje gimnazije je se potem razgovor sukal v glavnem okoli naslednjih vprašanj:

a) kateri predmeti spadajo v

predmetnik višje gimnazije kot splošno-izobraževalni predmeti, se pravi, kateri so tisti predmeti, ki bi morali biti zastopani v vsakem tipu višje gimnazije ali ustrezne šole?

b) ali naj bo v predmetniku splošne višje gimnazije en sam obvezen živ jezik ali dva?

c) koliko ur je treba odkazati posameznim predmetom v splošnem tipu višje gimnazije v posameznih razredih?

č) kakšen naj bo predmetnik za V. razred gimnazije v šol. letu 1953/54 s posebnim ozirom na to, da so letošnji četrtošolci razen dveh, treh izjem imeli ruski jezik kot edini tuji jezik v svojem predmetniku?

d) ali naj ostane ruski jezik še naprej v predmetniku višje gimnazije kot eden od živih jezikov?

Glede prvega vprašanja ni prišlo do nekih konkretnih sklepov in tudi ne do dokončno izoblikovanih stališč. Vsi člani komisije pa so se dogajali v tem, da mora priti v učno gradivo višje gimnazije v prvi vrsti gradivo, ki dviga splošno izobrazbo in šele v drugi vrsti to, kar zahtevajo posamezne stroke na univerzi od srednjih šol. V predmetniku gimnazij in potem v posameznih predmetih je treba zavoljo tega upoštevati predvsem tako gradivo, ki bo bogatilo dijake vse življenje, ki mu bo razvijalo logično mišljenje, ki ga bo usposabljal za samostojno analiziranje pojavov, ki ga bo dvigalo na višjo stopnjo kulture, ki ga bo vzgajalo v človeka, ki živi trajno s kulturo, manj pa naj bo zastopano gradivo ozko strokovnega, deskriptivnega, spominsko tehničnega gradiva, kar velja zlasti za realne predmete.

Glede vprašanja ali naj vsebuje predmetnik višje gimnazije splošnega tipa en ali dva živa jezika so bila mnenja deljena. Nekateri tovariši so zagovarjali stališče naj se gimnazijci uče obvezno samo enega živega jezika, pa tistega tako, da bodo razen gramatike in besednega zaklada mogli dobiti vpogled tudi v kulturno problematiko naroda, ki govori ta živ jezik. Drugi živi jezik naj bi se poučeval na gimnazijah kot neobvezen predmet. Ostali člani so se izjasnili za dva živa jezika. Vsekakor je bila večina članov komisije za to, da prideta v predmetnik višje gimnazije splošnega tipa dva živa jezika. Poznanje dveh živih jezikov — čeprav le v osnovah — bi omogočilo absolventom višje gimnazije izkoriščanje strokovne literature, jim omogočilo široko kulturno razgledanost, ker bi jim gimnazija mesto enega odprla dve okni v svet.

LETOVANJE

Opozarjamo društva, da bodo letos člani dobili bone za priznavanje regresa pri vodstvu ustanov, ki jih nabavijo v podružnicah Narodne banke.

LETOVANJE V FRANCIJI

Centralni odbori Združenja prosvetnih delavcev organizirajo v dogovoru s francoskimi prosvetnimi delavci letovanje na južni obali Francije v mednarodnem centru — Mentru.

Stroški: potovanje, nabava vizumov in bivanje za 14 dni znaša din 19 700.—; za 1 mesec znaša din 34 600.—.

Prijave sprejema RO Združenja profesorjev v Ljubljani.

največ pojasnil. Učitelji so se živo zanimali, kako smo v Jugoslaviji rešili to vprašanje. Obrazložil sem jim način, ki je pri nas v Prekmurju v mešanih krajih uveden. Strinjali so se, da je to najboljši način rešitve tega vprašanja in so dejali, da bodo v tem smislu dali tudi sugestije.

Učitelji in politično delo

Na Koroškem je skupno okrog 2500 učiteljev in učiteljic. Od tega števila je preko 1200 učiteljev v socialistični stranki. Sicer niso vsi ideološko socialisti, vendar vsi odobravajo napredni socialistični program. Omeniti moram še to, da si je mlajši, revolucionarnejši učiteljski kader z nesebičnim in vztrajnim političnim delom pridobil vodilno vlogo napram starejšim, še socialdemokratsko usmerjenim tovarišem.

V mnogih krajih Koroške so bili ravno napredni in revolucionarni učitelji tisti, ki so uspeli pridobiti ljudi na vasi, da so pri volitvah 22. II. 1953. glasovali za socialistično stranko. Povezava med socialističnimi učitelji in delovnimi kolektivi ter delovnim ljudstvom sploh je zelo tesna. Da ljudstvo spoštuje in ceni delo učiteljev priča dejstvo, da so izvolili v državni zbor 6 učiteljev, v deželni zbor 2, da je 12 učiteljev na županijskih mestih in to v večjih mestih (Borovlje, Sentvid na Glini), da je skoraj v vsakem občinskem odboru vsaj en učitelj, če ne več (in to na vodilnem mestu) in da je v krajevnih strankah vodstvih povsod tudi učitelj.

V avstrijski klerikalni ljudski stranki je včlanjenih okrog 900 učiteljev, dočim jih ima kominformaska KPÖ v svojih vrstah le okrog 30—40.

Borba za boljše materialno stanje učiteljev in za šolski zakon

V nadaljevanju dnevnega reda je zborovanje obravnavalo vprašanje zboljšanja materialnega stanja učiteljev in vloge sindikata v tej borbi ter borbi za resnično demokratični in napredni šolski zakon.

Pokrajinski šolski nadzornik Sacher je dal pojasnilo glede nivoizacije in valorizacije učiteljskih prejemkov. Prikazal je težko stanje v tem pogledu, saj so cene vsem osnovnim življenjskim artiklom znatno poskočile, tako, da lahko danes računajo s faktorjem osem v primeru z letom 1946, dočim je odnos plač v primeru z letom 1946 pri nižjih skupinah 5,7, pri višjih pa 3,7. Sedaj se bori za uravnoteženje odnosa med plačami in stvarnim stanjem na tržišču. Ta borba se je tako zaostila, da so nekateri ekstremni učitelji tudi že napadali sindikat in grozili s stavko.

O borbi za demokratični in napredni šolski zakon je govoril dr. Fadrus. Podčrtal je, da so socialisti sicer izdelali ta zakon, da so pa v sami vladi (saj je znano, da imajo koalicijsko vlado med ÖVP in SPÖ) prišli zaradi njega v resna nesprotstva. Črni hočejo preprečiti vsak progres, ker vedo, da pomeni moderen in progresiven šolski zakon zanje in za reakcionarne težnje najhujši udarec.

Ker se je komisija odločila z večino glasov za dva živa jezika, je bil za osnovo razpravljanja o konkretnem predmetniku sprejet osnutek dr. Gogale, ki pa je upošteval predloženi predmetnik Društva profesorjev in predmetnih učiteljev kot tudi predmetnik, ki so ga sprejeli Hrvati. Po daljšem pretehtavanju se je komisija zedinila za naslednji osnutek predmetnika za višjo gimnazijo splošnega tipa.

	V.	VI.	VII.	VIII.
Slovenski jezik	4	3	3	4
I. tuji jezik	2	2	2	3
II. tuji jezik	3	3	3	3
Latinski jezik	4	3	3	2
Zgodovina	2	3	3	2
Moralna vzg. in fil. predm.	1	1	2	3
Zemljepis	3	2	2	2
Prirodopis	4	2	—	2
Matematika z opis geom.	4	4	4	3
Fizika	—	2	3	—
Kemija	—	2	3	—
Telovadba	2	2	2	2
Predvojaška vzgoja	27	2	2	2
Geologija	37	—	—	—
S k u p a j	31	32	32	32

Posebej se je komisija ukvarjala s predmetnikom za dijakke, ki bodo stopili prihodnje leto v V. razred gimnazije. Kot je bilo že zgoraj omenjeno, so imeli ti dijaki v nižjih razredih samo ruski jezik kot tuji živi jezik v svojem predmetniku. Vsi člani komisije razen dr. Gogale so bili mnenja, da temu izjemnemu razredu res ne bi imelo smisla vsiliti v višji gimnaziji kar ti čisto nove jezikovne predmete: latinski jezik in dva živa jezika. Zato je komisija sklenila predložiti SPK za V. razred šolskega leta 1953/54 in za vsa naslednja šolska leta teh dijakov do mature izjemem predmetnik z enim samim obveznim živim jezikom, ki pa naj ima toliko ur, kolikor jih imata oba živa jezika v predmetniku gimnazije splošnega tipa, to je v V., VI. in VII. razredu po 5 ur, v VIII. razredu pa po 6 ur. Vodstva gimnazij pa morajo organizirati za te dijakke na šoli neobvezne tečaje vsaj še za en drug živ jezik.

To bi bili najvažnejši sklepi, ki jih postavlja komisija za sestavo predmetnika za višje gimnazije kot predlog SPK LRS v razpravo.

Ob razpravljanju o celotni problematiki višje gimnazije pa je komisija smatrala za potrebno, da poda še nekaj predlogov oziroma opozori SPK LRS na nekatera dejstva.

I. Komisija smatra, da je predvojaška vzgoja v V. razredu gimnazije predmet, ki ne spada v ta razred. Težke vaje s puško, ki so v začetku programa predvojaške vzgoje, ne ustrezajo telesni vzrastni petošolcev. Na terenu je obvezna predvojaška vzgoja šele za mladino z dopolnjenim 16. letom, v V. razredu gimnazij pa je povprečna starost dijakov med 14. in 15. letom. Razen tega se gimnazijci uče predvojaške vzgoje še 3 leta v višji gimnaziji in najmanj 4 leta na univerzi — saj večina gimnazijcev nadaljuje študij na visokih šolah — torej je za izpolnitev nalog predvojaške vzgoje še dovolj časa. Predlog komisije je: SPK LRS naj se zavzame za to, da bodo vojaške oblasti dale svoje soglasje za ukinitve predmeta predvojaška vzgoja v V. razredu gimnazij.

V primeru, da bo predlog realiziran, dobi lahko dve učni uri v V. razredu geologija kot samostojen predmet.

II. Kot tuji jeziki naj se upoštevajo angleški, nemški, francoski in italijanski jezik. Ankete med

starši in dijaki so pokazale, da še ne eni ne drugi ne ogrevajo za ruski jezik, zato predlaga komisija Svetu za prosveto in kulturo LRS naj se prične s prihodnjim šolskim letom ruski jezik postopno ukiniti kot eden od živih jezikov na višjih gimnazijah.

Jezikovni pouk na nižjih gimnazijah je treba vskladiti s poukom jezikov na višjih gimnazijah.

III. Glede na omejitve števila tedenskih ur na višjih gimnazijah na 32 ur in glede na materialno bazo naših šol za izvajanje telesne vzgoje ni bilo možno dati predmetu telovadba po 3 ure tedensko kot je to predlagal oz. sklenil odbor za splošno-izobraževalno šolstvo pri bivšem Svetu za prosveto in kulturo LRS, marveč samo 2 uri. S predlogom je soglašal dr. Šef pri pogoju, da bodo gimnazije ob semestralnih in poletnih počitnicah organizirale obvezne smučarske in plavalne tečaje za vse dijake.

IV. Mariborski klasični gimnaziji naj se že s prihodnjim šolskim

PRICINIMO S PROUČEVANJEM VZGOJNIH PROBLEMOM VAJENSKE MLADINE

V problemu vzgajanja in izobraževanja strokovnih kadrov so potrebna nekatera podrobnejša raziskovanja vzrokov, zakaj in od kod čestito pojavljajo odnosi vajencev v delavnicah do mojstrov, dela in podjetij. Otročci se niso rodili pokvarjeni, kdo jih je pokvaril? Mojstri se jezijo na šolo, šola na mojstre.

Pred meseci smo napravili anketo, ki naj bi pokazala, kako se z vajenci ravna. V anonimni anketi, ki je zajela cca 1500 učencev, smo spoznali, da je marsikaj v odnosih da vajenske mladine narobe.

Nekateri so anketo kritizirali, češ, da učenci niso govorili resnice itd. Naj bo kdo še tako proti anketi, dejstvo je, da odnosi s vajenci niso v redu. To smo dokazali s številnimi konkretnimi podatki. In isto smo slišali na seji bivšega odbora za strokovno šolstvo v LRH.

Kaj bi bilo storiti? Društvo učiteljev in profesorjev strokovnih šol je prišlo do sledečega zaključka:

1. Ustanoviti naj se posebna komisija, ki naj s pomočjo izkušenih psihologov in psihoteknikov prične proučevati psiho našega vajenca. V določenem terminu naj izdela zaključke, ki naj praktično pomagajo pri vzgoji vajencev.

2. Skušati prodreti v jedro problema, t. j. delavnice, kjer učence preživijo tri četrtine svoje učne dobe. Proučiti odnose v delavnici in odnose do dela.

3. Pričeti s sistematično vzgojo tistih mojstrov, ki ne poznajo osnovnih pedagoških psiholoških zahtev.

Problem vzgoje delavske mladine pri mojstrih je tako pereč, da mu moramo posvetiti mnogo več pozornosti, kakor smo jo doslej. Ne gre samo za tiste primere, ki so v nasprotju z zakonom in uredbami, gre predvsem za vzgajanje, ko se tudi dobre mojster ne zaveda, da z učencem napakačno ravna.

Zakaj je toliko razveljavljenih učenih pogodb, zakaj slaba storilnost učencev 3. letnika, zakaj toliko nezupanja v lastne sile, odkod vzgoja k hinavščinam?

Vzrok slabega odnosa do dela je večkrat kriv mojster sam, ker ne zna vzbuditi veselja do dela, ker ne pozna svojega učenca. Prehitre odločitve pri mojustru o otrokovi sposobnosti imajo za posledico nepremišljene zaključke, ki na mladega delavca delujejo negativno. Pu beretne motnje so mnogim mojstrom docela neznane. Ali je potem čudno, če izgubi učencev poštovanje do mojstra, ki se mu ne zna približati z besedo vzgojitelja?

Te probleme bo proučevala komisija pri društvu učiteljev in profesorjev strokovnih šol.

Drugo, kar je docela neraziskano pri nas, je problem motivov za odločanje v poklicu.

Nihče mi naj ne zameri, če rečem, da je odločanje za poklic v večini primerov loterija. Ali se 14-letni otrok res mora trezno odločiti za poklic? Menim, da še ne. Marsikdo bo dejal: »To je stvar poklicnih svetovalec«. Res je, toda teh ni. Zdi se mi, da bo potekla še dolga vrsta let preden bomo imeli dovolj kadra in uredili poklicno svetovanje.

Tačas naj pa držimo roke križem? Motivni sprejemanja vajencev v obrtne obrate so včasih vse prej kot pravilni. Moje svoje delo pozna, pozna poklicne zahteve, zakaj mu ne bi povedali še kaj o duševnih sposobnostih in družbenih zahtevah za določen poklic?

Problem motivov je raziskovala tudi dr. Franciska Baumgarten in prišla do

letom omogoči, da odpre vzporeden oddelek za moderni tip klasične gimnazije s francoskim jezikom namesto grškega jezika. To bi lahko smatrali kot prvi poizkus uvedbe moderne klasične gimnazije v našem šolstvu.

V. Da bi v bodoče učiteljski kadri, ki jih daje naša univerza, bili sposobni za pouk predmetov z razširjeno problematiko naj se organizira študij na univerzi tako, da se bodo študenti usposabljali hkrati za dve skupini.

VI. Ker bi pomenilo neke vrste anomalijo, če bi bili dijaki višjih gimnazij obremenjeni tedensko z maksimalno 32 urami, istočasno pa bi po predmetniku nižje gimnazije imeli četrtošolci 34 ur, je treba čimprej reducirati tudi število ur na nižjih gimnazijah, seveda ob skrajšanju učnega gradiva, eno in drugo pa zahteva itak ponovno proučitev predmetnika nižje gimnazije in sploh sistema študija na nižji gimnaziji.

zaključka, da pri odločanju za poklic odločajo pri nad 50% zunanji slučajni motivi (vpliv staršev, znancev, slučaj, donosnost poklica it.). Šele potem pridejo na vrsto motivi, ki bi morali biti odločilni (nagnjenost za poklic, sposobnost, veselje, želja za znanjem itd.). Omenjeno komisijo pa zanimajo predvsem motivi mojstrov, po katerih se ti odločajo, ko učence sprejemajo. Dosedanji izsledki v tej smeri dajejo slutiti, da tu ni vse v redu.

To pa še niso vse naloge, ki jih bo treba obdelati. K zgoraj naštetemu ima komisija v programu še: problem moralne vzgoje, proučevanje vajenskega sistema in sistema industrijskih šol z vidika vzgoje in rentabilnosti. Vajenci bodo v najkrajšem času dobili učne načrte za praktično delo v delavnicah. Kako ta, lahko bi dejali, zgodovinski korak v strokovni vzgoji vajenca proučevati z vzgojne strani in kako šolo čim bolj približati delavnici, je naloga, ki bo zahtevala dosti truda.

Kakšne naj bodo metode dela komisije?

Proučevanje omenjenih problemov se ne more vršiti v majhnem krogu. Komisija mora biti organizator dela, pomoč pa ji morajo nuditi člani društva, ki so raztreseni po vsej Sloveniji. Člani bodo proučevali naloge, anketirali, zbirali podatke in dajali svoje bogate izkušnje že kot rezultate s svojega področja.

Delo in nekatere naloge bodo razumljivo vezane na daljši rok, zato so gornje vrstice bolj poziv pedagogski javnosti za pomoč kot pa program. V strokovnem šolstvu imamo probleme, ki bodo, če ne bodo pravilno rešeni, imeli dalekosegajoče posledice v naši proizvodnji. Ne smemo pozabiti, da se za kvalificirane delavce vzgaja cca 1500 mladih ljudi, ki bodo v bližnji bodočnosti upravljali proizvodnjo!

Brtoncelj

LETOVANJE V LOVRANU IN FIESSI

RO ima napotilo za letovanje v Lovranu in Fiesi, javljajo se za razdobje od 29. VI. do 4. X.

Prijave sprejemamo do 10. junija.

SAMOPOMOČ PROSVETNIH DELAVCEV V SLOVENIJI

Sklepi občnega zbora dne 24. maja 1953:

1. Članarina znaša za leto 1953 din 10.— za vsak smrtni primer.

2. Posmrtnina znaša za leto 1953 din 20 000.—, upravni odbor in fin. nadzorstvo pa sta pooblaščenca, da razmeram in stanju članstva ustrezajoče posmrtnino zvišata ali znižata.

3. Bivši izstopivši ali izbrisani člani Samopomoči se po čl. 8 družbenih pravil lahko vrnejo v društvo, morajo pa poravnati vplačila od dne izstopa. Da jim to olajšamo, je občni zbor sklenil, da se jim s polovico njihovih zaostankov obremenijo posmrtnina, polovico pa odplačajo lahko v obrokih, sporazumno z upravo društva.

čanje učitelja, ki mora poučevati tudi verouk in se mora zato priznati k tej ali oni konfesiji. Učitelj brez konfesije sploh ne more dobiti službe, kar je seveda v nasprotju z ustavnim zakonom, ki pravi, da nihče ne sme vplivati na prepričanje drugega.

Situacija se je že tako zaostila, da so posamezni učitelji v šolah, kjer uporabljata zaradi pomanjkanja zgradb obe konfesiji isto poslopje, pregradili šolsko igrišče. Učencem pa so vcepili tak »konfesionalni šovinizem«, da se med seboj črtijo in sovražijo. Sli so celo tako daleč, da so zahtevali naj se razbije družina učitelja, ako je ta poročen z drugoverkol!

V tej težki situaciji je borba naprednih učiteljev, združenih v »delovni skupnosti nemških učiteljskih društev« zelo otežkočena. Borba za novi šolski zakon, borba za enotno državno šolo in za resnično napredno pedagoška načela je osnovna borba te učiteljske skupnosti, v kateri so predvsem učitelji s socialističnim političnim gledanjem.

Moj referat je trajal nad eno uro. V njem sem opisal razvoj šolstva v Sloveniji od leta 1918 dalje, šolstvo med okupacijo in na osvobodjenem ozemlju in današnje stremjenje ljudske oblasti ustvariti socialistično šolo. Skratka, podal sem pretez razvoja šolstva in današnje stanje. Imam vtis, da sem z referatom prispeval k uspehu tega zborovanja.

Mr. Harald Grothen je govoril o ameriškem šolstvu. Ne bom navedel

biscit, kakšno šolo želijo. Ta plebisit sta izkoristili katoliška in protestantska cerkev, opirajoč se na legitimacijo protinacistične borbe, ter v svoji propagandi forsirali konfesionalni sistem šolstva proti tako imenovani enotni šoli, ki sta jo označili kot kopijo nacistične šole. In tako je ljudstvo pri tem plebiscitu odklonilo enotno šolo, v prepricanju, da predstavlja ta nacistični sistem šolstva. Značilno je še to, da je bila propaganda enostranska — duhovniki so lahko agitirali za svoje šole, dočim učitelji niso smeli agitirati za enotno šolo.

Na osnovi tega plebiscita je pokrajinski parlament sprejel 2. aprila 1952. šolski zakon, ki postavlja kot cilj vzgoje »krščansko vzgojno človeka«. Da je bila res borba okrog tega vprašanja, priča dejstvo, da je bil šolski zakon sprejet s šestimi glasovi večine, a napredni ljudje pravijo, da mora biti za tako važen zakon vsaj dvetretjinska večina.

Učitelj mora učiti v duhu priznane veroizpovedi — to se pravi v katoliški šoli v katoliškem duhu, v protestantski pa v protestantskem.

Posledice tako izrazito »versko šovinističnega« šolskega sistema so, da razbijajo višje organizirane šole z delitvijo otrok na posamezne konfesije, ustanavljajo nižje organizirane konfesionalne šole in s tem tudi znižajo kvaliteto pouka in nivo znanja. Dvo in enooddelčne šole so odraz te hude konfesionalne borbe na področju šolstva. Jasno je, da tak šolski zakon vpliva tudi na prepri-

Kaj so povedali gostje o stanju šolstva v svojih državah

Prvi je govoril o problemu šolstva v Nemčiji Helmut Hülsmann, ki je orisal silno težko stanje šolstva predvsem v pokrajinah Reihn — Westfalen, kjer se bje boj za osnovne principe sodobne šole.

Angleška vojaška uprava je tu izvedla po končani vojni nekak ple-

Zborovanje društva učiteljev za Celje-mesto in okolico

Sredi meseca maja so se učitelji iz mesta Celja in okraja Celje-okolica zbrali v Celju, da pregledajo svoje delo in obdelajo najvažnejša vprašanja iz najnovejših šolske in splošno-prosvetne problematike. Zbora se je udeležilo nad 300 članov.

Po otvoritvi zborovanja je predsednica tova. Mira Lahova podala svoje poročilo o društvenem delu ter naglasila željo učiteljskega združenja v prosvetni stroki. Šole je treba postaviti na samostojno ekonomsko bazo, to se pravi, s proračunskimi sredstvi naj razpolagajo šole same, da bi mogoče do deljena denarja sredstva čim boljše uporabljati. Glede ocenjevanja učiteljevega dela je predlagala, naj se ocene poenostavijo s tremi stopnjami: odlično, ustreza, ne ustreza. Delo predsednikov Svetov za prosveto in kulturo je tako obsežno, da jih bo treba opravičiti šolskih opravil. K vprašanju o volitvi šolskih upraviteljev je treba zavzeti konkretno stališče. Učiteljsko društvo naj sodeluje pri imenovanju šolskih inšpektorjev. Pri končni rešitvi mora biti zvezovalna vloga učiteljskega združenja. K reševanju gromotnega vprašanja je predsednica podarila, da se celjsko učiteljsko društvo strinja s resolucijami, ki sta jih sprejela oba centralna odbora Združenja učiteljskih društev in Združenja društev profesorjev in predmetnih učiteljev v Beogradu. Tem resolucijam je treba še dodati zahtevo po ugodni rešitvi o izmeničnem plačanju svetovnih stroškov in o gospodarstvu pri enakovredni kvalifikaciji. Šola naj se ne smatra kot neproduktivna ustanova, saj izobražuje človeka z znanjem, ki je za razvoj gospodarstva nujno potrebno.

Učiteljsko delo v šoli in izven nje je eksponirano in podvrženo javni kritiki, ki naj bo objektivna in pravična. Pospeševanje napak in prekrškov posameznih prosvetnih delavcev na vse vzgojitelje je treba odločno zavržati. Zato se člani celjskega učiteljskega društva v celoti strinjajo s izjavo predsednikov peterskih republikanskih združenj prosvetnih delavcev v Ljubljani, ki so jo podali v zadevi bošnjaške afere.

Predsednica je končno še poudarila, da bo učiteljska organizacija ščitila vsakega člana, ki mu je bila prizadejana kakršna koli krivica, ne more pa šteti tistih članov, ki se ne želijo vključiti v socialistično družbo in delajo celo proti njej.

K predlogu o volitvi šolskih upraviteljev je bil tov. Janko Poganič mnenja, da so take volitve sicer demokratske, izvedljive pa so samo na šolah z večjimi kolektivi. Zato predlaga, naj se mesta šolskih upraviteljev razpišejo, podležijo pa s sodelovanjem učiteljske organizacije. Predlog je bil soglasno sprejet.

Še nekaj k „Prispevku k pouku družbene in moralne vzgoje“

V članku »Več didaktične jasnosti je tov. E. V. povedal svoje mnenje o učni uri moralne vzgoje v 4. razredu gimnazije v Razkrižju.

Povsem razumljivo je, da se je tov. E. V. lotil mojega članka s te plat. V resnici mi manjka še pojasnilo, ki ga uredništvo zaradi štednje s prostoro ni objavilo. Navedel sem namreč nekaj misli o težavah, ki jih imamo v zvezi s poukom moralne vzgoje. Končal sem tako: »Spoznal sem, da bo moje delo imelo le taktični uspeh, če mi bo uspelo uravnati svoje prizadevanje tako, da bomo na osnovi skupnega sodelovanja ustvarjali. Iskani sem pota, kako na nepriljen način istočasno vzbuditi umske sposobnosti, mobilizirati že pridobljeno znanje in v polni meri vzbuditi čustveno stran.« Torej tu je ista jasnost, ki jo je tov. E. V. pogošal. Zato je v svoji kritiki udeležil mnogo bolj v drugo smer kot je bila zamisljena z moje strani. Strinjam se z njim, da je taka ura kot »ura novega spoznanja« nemogoča. Namreč, če bi morali učenci sami ustvarjati! Naglasiti pa moram, da učna ura kot sem jo prikazal ni bila samo reprodukcija že pridobljenega znanja. V diskusiji smo namreč dopolnjevali poročila o odnosu pridobljenega znanja še razširili. Iskati pa je bila ta učna ura preizkušnja kako globoko sem prodrl v notranjost svojih učenec, ali je postala snov res njihova notranja last, njihovo prepričanje! To je jedro, okrog katerega se vsi skupimo.

Izkušnja mi pravi, da je skupinsko delo zelo dobra oblika, če hočemo dati učenec možnost, da mobilizirajo pridobljeno znanje — čeprav pred 7 meseci obravnavamo — in ga strnejo v obliko poročila. Mislim, da je tako delo za učence neke vrste ustvarjanje. Konkretno lahko navedem, da sem 1. septembra pri higieni obravnaval poglavja: Kaj nam pomeni zdravje? Ali lahko vpliva človek na svoje zdravje? To je skupina, ki je analizirala področje »snaga in zdravje«, pravilno uporabila.

Nekoliko preduro pa se mi zdi na-

sprejet. Šolski inšpektor tov. F. Streho-vec je predlagal, naj se šolski inšpektorji volijo po sektorjih za določeni okoliš. Glede ocenjevanja so bili zborovalci mnenja, da je sedanjí ocenjevalni list preobširen.

Tovariš Izidor Horvat je poudaril, da se čuti med prosvetnimi delavci živahna razgibanost. Treba pa bo še pozorneje zasledovati, kako družba posega v prosvetno dejavnost in da je učitelj podvržen javni kritiki. Naša javnost ima pa še vedno o prosvetnih vprašanjih drugo ali tretjerazredno gledanje, torej za nekaj manj važnega. Učiteljsko društvo mora zato krepkeje popularizirati šolske in druge prosvetne probleme, zanje zainteresirati ljudske množice in organe ljudskih odborov. Učitelji naj razpravljajo o družbenem dogajanju, poglabljajo naj se v problematiko vseh družbenih vprašanj ob zasledovanju tiska, radia in javnega mnenja sploh. Učitelj mora pokazati široko razgledanost. Le tako se bo slišal tudi njegov glas pri reševanju prosvetnih in ostalih vprašanj. O predlogih k novemu učnemu načrtu je poročal tov. Izidor Horvat. Udeleževalci nekatere prispevke je izdelal celoten elaborat očne načrta za štiri razrede osnovne šole, ga na kratko razčlenil in prikazal, kakšen naj bo novi učni načrt glede na zmogljivost učencev in potrebe naše socialistične stvarnosti. Članstvo mu je bilo za njegovo odlično delo, ki je bilo poslano komisiji za izdelavo načrta, zelo hvaležno.

O pouku moralne in družbene vzgoje je predaval tov. Albin Podavorek in pri tem navedel nekatere metodične principe, po katerih se naj učitelj ravna pri pouku tega predmeta. Posebno pozornost je treba posvetiti učnemu smotru, učni oziroma vzgojni snovi ter vzgojni in učni metodi. Tov. Rojčeva je dodala nekaj lastnih izkušenj iz tega predmeta.

Zborovanje je poteklo v vztrajnem sodelovanju navzočih, le čas je bil za široko obravnavo navedenih vprašanj prekratek.

Predsednica ni zamen poudarila želje, da bi društveni pododbori delali čim živahneje in samostojneje. Izkušnje kažejo, da na velikih učiteljskih zborih ni mogoče obravnavati podrobnosti, čeprav so važne in zanimive. Le s pripravo in obravnavo raznih vprašanj v pododborih ali komisijah bo mogoče na velikih zborih preti k splošnim zaključkom in na ta način obdelati vsa pereča vprašanja. Članstvo bo na ta način dobilo širši in splošnejši pregled čez vse prosvetno, politično, kulturno in gospodarsko problematiko, ki jo mora vsak učitelj dobro poznati.

Ob koncu zborovanja so bili sprejeti sklepi.

J. K.

migovanje tov. E. V. na originalnost tega načina dela. Tu grev samo za uporabo te metode pri pouku moralne vzgoje. Le s kakšno pravico naj bi si jo jaz lastil? Ali nimamo v preteklosti primere, kjer so poizkušali tovariši uvajati znane, a za naše prilike nove metode, ali ni takšen primer tudi »delovna šola« na studenški šoli v Mariboru?

Pouk moralne vzgoje nam je naložil svoje naloge. V tem pogledu pa še vsi iščemo, se lotimo, iščemo pota in načine, kako oblikovno in vsebinsko približati ta predmet naši mladini, prodreti v njeno notranjost, jo pripeljati do aktivnega sodelovanja in preko tega do uporabe v življenju. Prepričan sem, da ima že marsikdo izkušnje iz svoje prakse. Ne zdi se mi prav, da bi o tem molčali.

Res je, da ima pri pouku moralne vzgoje v šoli najpomembnejše vlogo učitelj. Toda v tem prizadevanju ne sme biti izoliran. Pri tem mislim predvsem na vlogo, ki jo mora imeti učiteljski kolektiv. Normalno je, da poučuje ta predmet vsak razrednik, ki svoje delo uravnava po določenem načrtu. Toda ta načrt ne sme nastajati izolirano. Mora biti izraz prizadevanja celotnega kolektiva. Razrednik pripravi osnutek in se nato posvetuje z razrednim učiteljskim zborom. Tako ima sam pregled snovi za posamezne predmete, pretehta vse vzgojne elemente, se odloči za svoj načrt in pa ga ovrže. Iz tega se razvije koordinirano prizadevanje k določenemu cilju. Lahko bi rekli: vsi vedo za vse! Pouk moralne vzgoje ni samo stvar tistega, ki v določenem razredu poučuje ta predmet, temveč je stvar razrednega učiteljskega zbora in vsega kolektiva. Seveda lahko pri tem zaidemo na kriva pota. Ta način dela me je tudi pripeljal k misli, uporabiti metodo skupnega dela. Morda bo sedaj možno razumeti, da ni tako problematičen tisti del moje učne ure, ko so učenci sestavljali svoja poročila. Dodal bi še to, da sem razrednik tega razreda že 4 leta in da sem skušal biti svojim učencem ne samo posredovalec znanja.

Zunec Otavah

Vsaka večja šola ima svojo zdravniško sestro, ki je ves čas pouka na šoli, zdravnik pa prihaja od časa do časa.

V Ameriki je zelo veliko pomanjkanje učiteljev. Posebno manjkajo profesorji matematike in profesorji prirodznanstvenih ved. To pomanjkanje je nastalo zaradi slabih plač. Začetniška plača je 2400 dolarjev letno. Predavatelj je rekel: »Učitelj s 15 leti službe dobi letno 4000 dolarjev, čestni pometaj pa 5000 dolarjev.« »Zgodi se, da ima učenec, ko zapusti šolo in se zaposli v tovarni kot navaden delavec, dvakrat večjo plačo, kakor jo ima njegov učitelj.«

Evropski učitelji in profesorji begunci ne morejo dobiti službe na ameriških šolah. Le priznani znanstvenik svetovnega slovesa lahko dobi zaposlitev na univerzi, nikoli pa ne vodilnega mesta.

Ostali referati

Deželni svetnik prof. dr. Duscheg je govoril o nalogah UNESCO, kot organizaciji združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo in podčrtal, da je lahko organizacijska oblika kolektiva le demokracija. Direktor srednje šole Watzinger je govoril o esperantu kot jeziku za sporazumevanje med narodi. Dotaknil se je tudi svetovnega kongresa esperantistov, ki bo letos v Zagrebu.

Gospa Greta Bistner in dr. Harald Haselbach sta deklarirala razne balade iz svetovne literature. Zaključni referat je imel deželni sekretar socialistične stranke

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE PADLIH UČITELJEV OB DVAJSETLETNICI ŠOLE V GOR. OTAVAH

Ob dvajsetletnici postavitve šole v Gor. Otavah so se v nedeljo 17. maja spomnili tudi učiteljev Mervica Metoda in Sinkovec, viktorja, ki so ju ubili dne 24. julija 1942 italijanski fašisti. Oba sta bila zelo zavedna učitelja in vneta pristajača OF že od njenega začetka. Poleg tega sta bila med prebivalstvom zelo priljubljena. Na Otavah se posebno spominjajo Mervica Metoda, ki je skupno s domačim prebivalstvom delil vse težkote pri graditvi njihove lepe šole. Več let je učil po raznih krajih po Primorskem, vendar je bil vedno zvest in stalno premeščal. Nazadnje je učil v Humu pri Podgradu, od koder je zbežal v Jugoslavijo. Učitelj Sinkovec je bil na Otavah le malo časa. Več let pa je učil v Centibi ob madžarski meji, kamor je bil nameščen po treh letih čakanja na službo. Že to je dokaz njegove razredne pripadnosti, kajti tako se je gojilo, vsem, ki so bili na strani ljudstva. Prostor pred šolo je bil lepo okrašen z mlaji, viktorji in zastavami. Zbrano se je zelo veliko domačinov, pa tudi prebivalcev okoliških vasí, posebno iz Begunji, ki so prinesli s seboj lepe vence v imenu ZB in sindikata. Navzoče je bilo številno sorodstvo padlih učiteljev. Prišli so Mervičeva brata Franc in Rudolf ter sestra Valerija iz Sempetra pri Gorici, nadalje Sinkovec brat in sestra iz Ljubljane. Slavnosti sta se udeležila tudi Mervičeva dobra prijatelja in stanovska tovariša rojaka iz Primorske tov. Kramar in tov. Kazimir Savnik. Navzočih je bilo 122 prosvetnih delavcev iz okraja Postojna.

Slovesnost se je začela s pesmijo mladinskega pevskega zbora z nižje gimnazije v Cerklju. Domači upravitelj šole je opisal pomen slavlja za šolski kolektiv in življenjsko delo obeh padlih tovarišev. Zatem je sekretar ZKS Postojne tov. Haeč Matavž pokasil spomin vseh, ki so padli za svobodo po vseh teh notranjih hribih za boljšo bodočnost jugoslovanskih narodov. Po odkritju plošče so člani ZB iz Begunji oddali častno salvo, domača dekleta — nekdanje učenke padlih učiteljev — pa so zapele »Žrtvam«. Na govorniški oder je stopil z lepim vencem v roki kmet Zalar Jože iz Dol. Otave, ki je bil dober Mervičev prijatelj. Staremu možu ginežnosti ni dopuščala govoriti kljub letu, da bi imel toliko povedati. Omenil je, kako je tov. Mervič dostikrat dejal, da ne bo zapustil Otav in kako je bilo to Otavcem všeč, le nikoli si niso mogli misliti, da bo med njimi moralo trohneti njegovo truplo po taki smrti. V imenu društva učiteljev LRS je spregovoril tov. Lilija Bogomil iz Postojne, ki je položil pod ploščo lep venec. Vsem so se globoko v srce vtisnile obeh Mervičevih prijateljev, ki sta mu ponovno izkazala svojo ljubezen in poudarila veličino tudi vseh ostalih žrtv. V imenu ZB iz Begunji je soročevil tov. Urban Ludvik. Ob koncu pa so zastopniki nekdanjih, sedanjih in bodočih šolarjev zagotavljali, da spomin na žrtve za svobodo v njih nikoli ne bo ugasnil.

Strliž Stanko

Personalna

Personalna komisija republiškega izvršnega sveta je izdala okrožnico št. 703 od 15. IV. 1953, (podpisal načelnik za personalne zadeve Fedor Kovačič) iz katere citiramo:

1. Personalni komisiji Zveznega izvršnega sveta še vedno prihaja večje število ugovorov ali pripomb v zvezi s prevedbo uslužbenčev v nove nazive in plače, četrano so roki za prevedbo uslužbenčev zaključeni z 31. XII. 1952 in izdane odločbe na pritožbe, katere so bile vložene v zakonitem roku. Največ je od tega takih primerov, ki jih je Komisija že reševala bodisi po pritožbi ali po predlogu pristojnih organov.

Zaradi tega je Personalna komisija Zveznega izvršnega sveta sprejela sklep, da se v bodoče ne sprejema več ugovorov in pripomb, ki se nanašajo na prevedbo uslužbenčev na nove nazive in plače, niti se teh, v kolikor se prejmejo po pošti ne bo obravnavalo, marveč jih bo smatrala kot brezpredmetne in vložila v arhiv.

2. Prav tako je bilo zapaženo, da predlogi, ki se pošiljajo Personalni komisiji niso dovolj obdelani, niti ne vsebujejo vseh potrebnih elementov na osnovi katerih Komisija lahko sklepa. Tak predlogi se čisto vračajo na izpopolnitve podatkov ali na morebitno predložitev nekaterih drugih dokazil.

Da bi se odpravile te napake je potrebno, da so vsi predlogi detalno obdelani in da vsebujejo vse one elemente in dokaze, ki so potrebni Komisiji, da bi stvari lahko odločila oziroma da bi predlogi bili skladni s predlogi, ki jih predloži vsebuje vse one podatke, kateri so bili vnešeni v odločbo o prevedbi uslužbenčev v nove nazive in plače.

3. Prav tako je bilo zapaženo, da predlogi, ki se pošiljajo Personalni komisiji niso dovolj obdelani, niti ne vsebujejo vseh potrebnih elementov na osnovi katerih Komisija lahko sklepa. Tak predlogi se čisto vračajo na izpopolnitve podatkov ali na morebitno predložitev nekaterih drugih dokazil.

Da bi se odpravile te napake je potrebno, da so vsi predlogi detalno obdelani in da vsebujejo vse one elemente in dokaze, ki so potrebni Komisiji, da bi stvari lahko odločila oziroma da bi predlogi bili skladni s predlogi, ki jih predloži vsebuje vse one podatke, kateri so bili vnešeni v odločbo o prevedbi uslužbenčev v nove nazive in plače.

Posebno naju je zanimal tudi pouk spretnosti. Posebno dekleta nižje srednje šole (po njihovem »Haupt-schule«) so pri ročnem delu zelo spretna, saj se jim nudi vse, s čimer si lahko pridobijo dovolj spretnosti v gospodinjstskih predmetih.

Končno se mi je nudila prilika, da sem prisostvoval pouku slovenščine v II. razredu »Haupt-schule«. Učenci so pod spretnim vodstvom učitelja Makina lepo čitali, pripovedovali in pokazali dobro znanje v slovniči. Mojega obiska so bili zelo veseli in so mi naročili pozdrave za slovenske otroke v Ljubljani.

Ko je vlak prišel na naše ozemlje, sem čutil, da je tudi onstran Karavank močno socialistično gibanje, ki skuša vzpostaviti z nami tesnejše prijateljske odnose, ki ve, da se pri nas pod težkimi pogoji gradi ljudstvo novo, boljše življenje.

Materialna oskrba naših šol

Ob obisku nekaterih društev spoznavamo, koliko je še vprašanji, o katerih bi morali nujno javno spregovoriti, da bi odpravili iz naših šol eno izmed hibi, o katerih je razpravljala tudi VI. kongres ZK. Mislim predvsem na materialno oskrbo naših šol.

Šole na Primorskem in še marsikje so med vojno zelo trpele, premalo pa se je doslej napravilo za obnovo. Goriški okraj n. pr. bo mogoč doseči stanje iz l. 1940 šele po 10 letih, če bo sprejet predloženi desletni načrt. Tempo razvoja šol torej ni v nobenem razmerju z ostalim našim razvojem. O razmerah v okraju Sežana smo se prav tako že poučili. V tolminskem okraju položaj ni bistveno drugačen; v letošnjem proračunu za šolstvo niso predvidene nobene investicije, tudi

izdatki za materialne potrebe so izredno nizki.

Sestava in realizacija šolskih proračunov ne bi smela biti samo stvar ravnatelja ali upravitelja, temveč vseh kolektivov, ki jim gre za kvalitetno delo v šoli!

Priporočamo društvenim odborom, da se temeljito seznajajo z materialnim položajem šol na svojem področju in pripravijo za bodoče proračunske razprave dobro utemeljene predloge, za katere pa se je potem treba tudi boriti!

SLOVENISTI — prijavite se za tečaj srbohrvatskega jezika (gl. PD štev. 10! — Lahko tudi samo za zadnja dva dneva, ko se bomo seznanili z dvi za pouk novejših literarne zgodovine). Prijave pošljite nemudoma republiškem odboru.

POUK IZ KEMIJE NAJ BO NAZOREN!

Kako naj poučujemo kemijo? Odgovor je kratak. Kar najbolj nazorno. Dijaki morajo videti vse kemijske reakcije, koliko snovi gre v proces, koliko snovi pride iz procesa, kateri elementi se spajajo, zakaj se ravno ti in ti elementi spajajo, drugi pa ne, ali preostanejo kot oborina itd. Dijakom je treba eksperiment obrazložiti vnaprej in ga prikazati v celoti. Poskusu sledi razlaga ter zabeleževanje kemijskih formul oziroma enačb.

Iz prakse vem, da si dijaki le po tej poti dobro zapomnijo kemijske reakcije in tudi formule in enačbe jim ne delajo posebnih težav. Za nazorno pouka iz kemije je potrebno, da ima vsaka šola vsaj najvažnejše kemikalije in priprave za izvajanje poskusov. Na žalost so naše gimnazije, zlasti nižje v tem pogledu precej siromašne. Ako pa ima šola na razpolago nekaj denarnih sredstev, potem bo pri nabavi kemikalij naletela na izredne težave, o katerih se mi zdi potrebno, da spregovorim.

V Ljubljani je samo Chemo-servis, ki prodaja tudi šolam kemikalije. Ima jih sicer bogato izbiro, vendar najpotrebnejših za gimnazije (pirulizid, klorokalcij, fosforna kislina itd.) nima. To vse je razumljivo in tudi opravičljivo, saj vemo kako težko je danes za devize. Človek bi se lahko tolažil, češ saj bodo boljše časi, ko si bomo lahko nabavili vse kar potrebujemo šola. Toda temu ni tako! Ni nobenega upanja, da bi se to stanje kdaj izpremenilo, če ne bodo šolske oblasti tu nekaj konkretnega ukrenile.

Chemo servis prodaja kemikalije v originalnih vakuumskih steklenicah, katerih količina so prevelike za posamezne gimnazije. V ilustraciji bom navedel nekaj primerov in tudi cene: n. pr. jod 1/4 kg stane 8376 din; natrijev in kalijev hidroksid po 1/2 kg stane vsak 2886 din; fosfor 1 kg stane 9360 din; benzol stane 1 kg 5818 din; proksoid 1/4 kg stane 5595 din; ocetna kislina 5 kg 16 000 din; solna kislina 5 kg 10 000 din; oleinska kislina 1 kg 10 110 din; živalsko oglje 1 libra 1209 din; metalni baker 1 kg 13 000 din; želatina 1/2 kg 7720 din; pepelika 1/2 kg 2383 din itd. Cene so, kakor vidimo, v zadnjem času izredno poskočile, vendar pa prevelika količina ne ustreza potrebam na posameznih gimnazijah. Skoraj vsaki gimnaziji bi zadostovalo po 10 dkg joda in ravno toliko natrijevega in kalijevega hidroksida, fosforna, benzola itd.

Ob nakupu kemikalij bi potrebovali nekoga, ki bi jih razdelil po ustreznih količinah ter najpotrebnejše zbral v zbirko ter jih imel na razpolago podobno kakor ima Državna založba v Ljubljani lepo zbirko najpotrebnejših mineralov. Na ta način bi lahko vsaka gimnazija imela svoj laboratorij in v njem vse potrebne kemikalije. Pouk iz kemije bi bil mnogo bolj zanimiv, če bi kar je glavno, dijaki bi si kemijo lažje osvajali.

Bratko Rudolf

LJUBLJANA-OKOLICA

Na tem mestu je v osmi številki »Prosvetnega delavca« izšla notica, ki ni bila dovolj obrazložena. Po razgovoru, ki ga je imelo profesorско društvo s predsednikom OLO smo ugotovili, da je bil Svet za prosveto in kulturno pravilno izvoljen, čeprav pri predlogih Društvo profesorjev ni sodelovalo. Glede pripombe o menjavanju članov ugotavljamo, da se je ta nanašala na preteklo poslovno dobo.

Prepričani smo, da bo pri poglabljanju socialistične demokracije in pri reševanju vseh aktualnih vprašanj tesnejše sodelovanje z Društvom privedlo do večjih uspehov pri reševanju specifično šolskih in splošno vzgojnih problemov.

☆

OLO Ljubljana-okolica, Svet za prosveto in kulturo je za učence osnovnih šol in gimnazij nakupil knjižnični daril v znesku 109 000 din, ki jih bodo razdelili ob Tednu matere in otroka najboljšim učencem svojih šol osebno predsedniki občinskih oziroma mestnih odborov.

☆

VPISOVANJE V I. RAZRED GRADBENEGA TEHNIKUMA LRS V LJUBLJANI — GORUPOVA 10/III.

Pogoji za sprejem so: Dopravna nižja gimnazija ali gradbeno-delovodska šola ter opravljen sprejemni izpit na Gradbenem tehnikumu v Ljubljani. Sprejemni izpiti bodo zaradi znižane železniške tarife (nedeljske karte) dne 13. junija popoldne in 14. junija ves dan. Kandidati bodo opravliali sprejemni izpit iz slovenskega jezika, matematike z enim vprašanjem iz fizike in prostorskega risanja, in sicer v obsegu učne snovi, ki je predpisana za nižjo gimnazijo.

Za sprejemni izpit se kandidati prijavijo s 30 din kolkovano prošnjo do 13. junija 1953. Prošnji je priložiti:

1. spravevalo o dovršeni nižji gimnaziji,

2. rojstni list in življenjepis, 3. solanec bo sprejetih ca. 70 dijakov na odsek za visoke gradnje, na geometrijski odsek ca. 70 dijakov in na odsek za industrijno gradbenega materiala ca. 35 dijakov.

Dijaki, ki bodo sprejeti v šolo, bodo imeli lahko vso oskrbo v internatu.

Uprava

VSEM PROFESORJEM FRANCOŠČINE FRANCOŠČINE!

Aktiv profesorjev francoščine v Ljubljani pripravlja v soglasju s Sekretariatom za prosveto in kulturo tečaj za profesorje francoskega jezika. Vrši bi se v Ljubljani od 25. avgusta do 5. septembra. Tovariši, ki bi se ga udeležili, bi opravili na svojih zavodih popravne izpite takoj potem. Izvenljudjskim tovaršem bomo preskrbeli brezplačno prenočišče.

Tečaj se bo vršil na VI. gimnaziji, Ljubljana, Šubičeva ulica. Služil bo osvežitvi znanja francoščine in bo trajal vsak dan pet ur. Predavali bodo profesorji Francozi iz Zagreba: prof. Beis in prof. Leclercq. Obravnavali bodo poglavja iz fonetike, gramatike, metode poučevanja, konverzacija in praktične vaje z magnetofonom, razlago tekstov, popravami in filmi.

Prosimo, da se tovariši, ki se nameravajo udeležiti tega tečaja, nemudoma javijo z dopisnico na Aktiv profesorjev francoščine, Ljubljana, VI. gimnazija, Šubičeva ulica.

Sporočite svoje ev. želje, pripominjamo pa, da se datum ne more spremeniti.

Aktiv profesorjev francoščine, Ljubljana, VI. gimn., Šubičeva ul.

TEČAJ VZGOJITELJEV V DIJAŠKIH DOMOVH

Tečaj vzgojiteljev v dijaških domovih bo od 6. do 11. julija 1953 v internatu Tehnične srednje šole — Vidovdanska cesta 9 v Ljubljani. Za stanovanje in hrano je preskrbljeno v internatu Tehnične srednje šole. Vse prijavitelce izven Ljubljane obveščamo, da jim bosta stroške za hrano in stanovanje plačala Združenje profesorjev in predmetnih učiteljev in Združenje učiteljev in profesorjev strokovnih šol Slovenije. Tečaj se bo pričel 6. julija 1953 ob 8. uri v internatu Tehnične srednje šole v Ljubljani.

Združenje profesorjev in predm. učiteljev Slovenije in Združenje učit. in prof. strokovnih šol Slovenije

LETOVANJA NA MORJU

Združenje učiteljev Srbije bo letos organiziralo nekaj letovišč v južnem Primorju. Sprejemalo pa bo tudi goste iz ostalih republik. Dnevni pension 320.— (s potrdilom za sindikalni popust pa 200.—). Letovanja bodo v Dobroti (15 minut od Kotora. Dom pomorskega tehnikuma. Kapaciteta 100 oseb. Sobe z 8—24 postelji), Budvi (v zgradbi osemletke, kapaciteta 60 oseb, sobe s 6—22 posteljami), Bečiću (v neposredni bližini Budve, stanovanja v zasebnih hišah, ki leže ob sami obali, najdeležnejša plaža toda — brez elektrike!) in Pod šotori (pet šotorov s po 4 ležišči na severozapadu od Bečića).

Letovanja so razdeljena na najmanj 15, a največ 30 dni. Prijave (najkasneje do 10. junija) prejema Zemaljski odbor NR Srbije, Beograd, Kralja Milutina 66.

Cim bo dobil interesent potrdilo, da je sprejet, bo moral takoj nakazati polovico dolžnega zneska, ostalo polovico pa bo plačal v letovišču.

Razpored letovanj je naslednji: 1. izmena od 25. junija do 9. julija, 2. izmena od 10. julija do 24. julija, tretja izmena od 25. julija do 9. avgusta, četrta izmena od 9. avgusta do 23. avgusta.

BLAGAJNIKOM DRUŠTEV

Uredite obveznosti do svojih republikanskih odborov, krajevnih oziroma krajevnih svetov Zveze sindikatov.

Naročite pravočasno znamkice za počitniške mesece.

OPOZORILA

Interesenti za potovanja v inozemstvo in tečaje, obračajte se na svoje republiške odbore za finančno pomoč.

Za tečaj v Vinodolu in Crikvenici bo prispeval Svet za prosveto in kulturo LRS preko RO Združenja profesorjev in predmetnih učiteljev.